

Parochie	1
In de pen	6
Klapstoel	9
Buitenland	10
Kerk	11
Dossier	12
Varia	14
Op·tocht	16
Mensen	17
Bisdom	18
Podium	20

Colofon

KERK & leven
 Halewijnlaan 92
 2050 Antwerpen
 www.kerkenleven.be
 KERK & leven is een uitgave van
 Studiecentrum Kerk en Media vzw

**VERANTWOORDELIJKE
 UITGEVER**

Filip Debruyne
 De parochie is verantwoordelijk
 voor de eigen teksten

REDACTIE

Algemene redactie
 tel. 03 210 08 40
 fax 03 210 08 49
 redactie.kerkenleven@kerknet.be
Hoofredacteur
 Bert Claerhout
Eindredacteur
 Peter Gordts
Redacteurs
 Erik De Smet, Nicole Lehoucq,
 Ilse Van Halst, Jozefien Van Huffel
 Lieve Wouters
Redactiesecretariaat & Optocht
 Martine Croonen
 secretariaat.kl@kerknet.be
Diocesane redactie Antwerpen
 Susan Van Lommel
 Filip Ceulemans
 Schoenmarkt 2
 2000 Antwerpen
 tel. 03 202 84 30
 fax 03 202 84 31
 redactie.bisdom.antwerpen@kerknet.be
Diocesane redactie Brugge
 Liselotte Anckaert
 Diocesaan Centrum Groenhove
 Bosdreef 5
 8820 Torhout
 tel. 050 74 56 38
 liselotte.ankaert@kerknet.be
Diocesane redactie Gent
 Eveline Coppin
 Bisdomplein 1
 9000 Gent
 tel. 09 225 16 26
 fax 09 223 39 59
 eveline.coppin@kerknet.be
Diocesane redactie Hasselt
 Jan Colla
 Vrijwilligersplein 14
 3500 Hasselt
 tel. 011 28 84 40
 jan.colla@kerknet.be
Diocesane redactie Mechelen-Brussel
 Hans Medart
 Varkensstraat 6
 2800 Mechelen
 tel. 015 29 84 17
 hans.medart@kerknet.be

Diocesane redactie Brugge

Liselotte Anckaert
 Diocesaan Centrum Groenhove
 Bosdreef 5
 8820 Torhout
 tel. 050 74 56 38
 liselotte.ankaert@kerknet.be
Diocesane redactie Gent
 Eveline Coppin
 Bisdomplein 1
 9000 Gent
 tel. 09 225 16 26
 fax 09 223 39 59
 eveline.coppin@kerknet.be
Diocesane redactie Hasselt
 Jan Colla
 Vrijwilligersplein 14
 3500 Hasselt
 tel. 011 28 84 40
 jan.colla@kerknet.be
Diocesane redactie Mechelen-Brussel
 Hans Medart
 Varkensstraat 6
 2800 Mechelen
 tel. 015 29 84 17
 hans.medart@kerknet.be

VORMGEVING

Grafisch ontwerp
 Catapult, Antwerpen
Lay-out & Zetwerk
 Patrick Claessens

PUBLICITEIT

Trevi Plus
 Leopold II laan 53
 1080 Brussel
 tel. 02 428 21 03
 fax 02 428 37 55
 katrien.lannoo@trevipius.be
 www.trevipius.be

DIENST PAROCHEBLADEN
 tel. 03 210 08 30 - fax 03 210 08 36

ABONNEMENTEN
 Abonnementen en adreswijzigingen uitsluitend via de parochie

DRUKKERIJ
 NV Halewijn

© copyright
 Alle teksten, foto's en beeldmateriaal uit KERK & leven zijn auteursrechtelijk beschermd. Zonder toestemming van de uitgever mogen ze op geen enkele wijze worden verspreid. De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Lezersbrieven moeten naam en adres vermelden. De redactie behoudt zich het recht teksten in te korten of te weigeren.

COLUMN

Bert CLAERHOUT

De kunst van het ouder worden

Wie positief denkt over ouder worden, leeft gemiddeld 7,5 jaar langer dan doemdenkers. Die boude uitspraak deed André Aleman, hoogleraar neuropsychologie aan de Rijksuniversiteit Groningen en auteur van het boek *Het seniorenbrein*, in een interview met *De Morgen*. Volgens hem leidt een positieve instelling tot minder stress, en stresshormonen zijn nu eenmaal niet goed voor het brein. Volgens Aleman kun je zo'n positieve levenshouding aanleren als je de juiste argumenten krijgt aangereikt om je ouderdom te aanvaarden. Campagnes als *Ouder worden is ook hip* werken daarentegen veeleer contraproductief en bevorderen het stereotiepe denken doordat ze ouderen als een aparte categorie bestempelen.

Wetenschappelijke publicaties, studiedagen en boeken over de werking van ons brein zijn momenteel trendy. Ze leiden tot een grotere belangstelling voor de verouderingsprocessen van onze hersenen en de gevolgen daarvan voor de levenskwaliteit. Veel onderzoeksresultaten zijn hoopgevend. Sommige maken zelfs komaf met het cliché dat de hersenen van ouderen als een kaas vol gaten zijn. „Iedereen weet dat je geheugen minder goed werkt naarmate je ouder wordt, maar oudere hersenen hebben ook voordelen”, benadrukt Aleman. „Ze zijn stressbestendiger en kunnen vaak beter met complexe situaties om dan een jonger brein.”

Ook het beeld dat bejaarden knorrig zijn, klopt volgens Aleman niet. „Jongeren zijn gemiddeld humeuriger dan ouderen. Wellicht heeft dat met het relativiseringsvermogen te maken. Als er iets onpretig gebeurt, weet je als oudere beter hoe je het moet oplossen omdat je beseft dat alles relatief is. Als jongere ben je zo op de verwezenlijking van je doel gefocust, dat je het alleen maar frustrerend vindt als er een kink in de kabel komt.” Samengevat: tachtig worden hoeft geen synoniem te zijn van aftakelen. Je brein wordt weliswaar kleiner, maar de hersencellen zijn er nog en kunnen zelfs nieuw leven worden ingeblazen. Sporten en actief blijven, helpen daarbij.

Ook voor de Amerikaanse auteur en medewerker van de *The New York Times* David Brooks staat ouder worden niet gelijk met kommer en kwel. Al maandenlang laat hij in zijn blog ouderen hun verhaal optekenen in een soort 'levensrapport'. Zo wil hij hen tot zelfreflectie aanzetten en nagaan in welke mate het terugblikken van ouderen nuttig kan zijn voor jongere generaties. Want hoewel de jeugd veelzijdig wordt opgeleid, helpen we haar volgens Brooks te weinig bij het ontwikkelen van inzichten over hoe het leven verloopt, hoe carrière en familieverhoudingen zich ontwikkelen, en welke genoegens en/of valkuilen eigen zijn aan bepaalde leeftijdscategorieën.

Het Nederlandse weekblad *De Groene Amsterdammer* zette onlangs Brooks' bevindingen op een rij en ging na welke lessen we uit die ingezonden 'levensrapporten' kunnen trekken. Allereerst valt op dat Brooks' meest ongelukkige respondenten het leven te veel over zich lieten gaan. Vervolgens blijkt dat wie zich op latere leeftijd goed voelt, doorgaans niet risicoschuw is. „Senioren”, schrijft Brooks, „betreuen veel vaker de risico's die ze niet dan wel hebben genomen.” Tot slot geeft hij toe dat de meest inspirerende verhalen komen van mensen die in hun leven voelbaar vooruitgang hebben geboekt.

Veel praktische adviezen steken daar niet in. De werkelijkheid leert dat elke generatie – en doorgaans ook elk individu – haar eigen mogelijkheden en grenzen aftast. Ene David Leshan vertelt bijvoorbeeld dat hij zijn vrouw, die verzet is op romans en kruiswoordraadsels, in een fanatieke hardlooper en gezondheidsmaniak wilde veranderen – kortom, in iemand zoals hij. Na twintig jaar zag hij het hopeloze daarvan in. Zijn conclusie luidde dat mensen niet zomaar te veranderen zijn en dat je dus beter oog kunt hebben voor de interesses die je met hen deelt, en voor alles in hen waar je wel blij mee bent. Leven met dat inzicht is voor velen al een hele kunst. ■

LEZERSBRIEVEN

Reageren op artikelen in deze krant? U kan schrijven of mailen (met vermelding van uw naam en adres) naar: KERK & leven, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen of lezersbrieven@kerknet.be

Anticonceptie

KERK & leven, 7 NOVEMBER 2012

In uw dossier *Vaticanum II* maakte de liturgie verstaanbaar en herwaardeerde de Bijbel blikt priester Paul Pas niet alleen terug op de hervormingen, hij laat ook uitschijnen dat de Kerk anticonceptie en/of homoseksualiteit moet aanvaarden. Uit conciliedocumenten zoals *Gaudium et spes* blijkt dat echter helemaal niet. Integendeel, sinds dit ogluikend werd toegestaan, zien we gebeuren waar paus Paulus VI in *Humanae vitae* heeft op gewezen, met name: een toename van het aantal echtscheidingen, van pornografie, geweld tegen vrouwen, abortus, tienerzwangerschappen en soa's.

In Vlaanderen ken ik alvast één gynaecoloog uit Knokke die zijn visie op anticonceptie in de jaren 1970 drastisch heeft gewijzigd nadat hij de desastreuze gevolgen van anticonceptie in zijn eigen praktijk zag – onder meer een toename van libido- en fertiliteitsproblemen en borstkanker op jonge leeftijd. Zijn boodschap had veel onheil kunnen voorkomen. Helaas werd zijn mening vakkundig uit de media gehouden.

Gelovigen die door zulke uitspraken in KERK & leven of elders het noorden kwijt raken, raad ik ten stelligste aan de Catechismus van de Katholieke Kerk te raadplegen. Dat lijvige document, dat tot stand is gekomen als resultaat van het concilie, spreekt duidelijk en genuanceerd over alle geloofswaarheden, toegepast op het hedendaagse leven. Er bestaat

ook een compendium en een uitgave voor jongeren, Youcat genaamd.

Paula HELLEMANS-SCHOLIERS, Duffel

Vatileaks

KERK & leven, 31 OKTOBER 2012

Ik las met aandacht, maar niet helemaal met plezier, uw bijdrage over Vatileaks. Ik hou het bij één zin uit het artikel *Ook in Vaticaan waren schandalen nooit weg*. Die zin lijkt me immers niet objectief: „Alexander VI van de beruchte Borgiacan zou aan meer orgieën hebben deelgenomen dan hij voorving in vieringen.” Zijn hiervoor bronnen of bewijzen?

Waarom dat woord 'zou'? Ofwel was het zo, ofwel niet. Maar in zo'n zware aangelegenheid kan men het toch niet bij de voorwaardelijke wijs houden? Er moet trouwens rekening mee worden gehouden dat, ook al leefde hij ver van vóórbeeldig, Alexander VI door recente historici milder is behandeld dan vroeger het geval was.

Dries VAN DEN ABEELE, Brugge

Meditatie

KERK & leven, 7 NOVEMBER 2012

Is boeddhistische mindfulness te combineren met christelijke spiritualiteit? Scheutist Peter Baekelmans antwoordt op die vraag met een duidelijk 'ja': „In mijn ogen is er op dat vlak geen tegenstelling tussen boeddhisme en christendom”, zegt hij. Ik wil hem graag geloven. Maar weet Baekelmans dat er ook in de christelijke

traditie vanaf de eerste eeuwen tot op vandaag een traditie van meditatie bestaat? Iemand zei ooit bij wijze van boutade: „De christelijke meditatie is het best bewaarde geheim van de Kerk.”

Er zijn in Vlaanderen zowat vijftig plaatsen waar mensen (twee) wekelijks bijeenkomen voor gezamenlijke meditatie. Uit contacten weet ik dat een behoorlijk aantal van hen aanvankelijk de boeddhistische meditatie pratkeerde, en pas later de meditatie in de christelijke traditie op het spoor kwam. Iemand noemt dit, op zichzelf doelend, „de lange omvaart via het Verre Oosten”.

Wat de christelijke meditatie ten diepste betekent, wordt door Bede Griffiths als volgt verwoord: „Ik ken geen betere manier om te mediteren die leidt naar de ervaring van Gods liefde in Christus.”

Marc DEMEULEMEESTER, Wevelgem.

Collaboratie

KERK & leven, 7 NOVEMBER 2012

1. Graag een bedenking bij de lezersbrief van Leopold Verdoodt naar aanleiding van uw bijdrage *Collaboratie was ideologisch* in KERK & leven van 17 oktober. Ik maakte als jonge tiener de repressie mee, als verzetsleider had mijn vader me meegenomen naar een van de uitwassen ervan.

In Blaasveld werd van een meisje van zestien deels de haren afgesneden en ze werd met pek ingesmeerd. Daar en op dat moment werd de basis gelegd van mijn flamingantisme. Tussen haakjes:

mijn vader heeft nooit een ereteken gewild voor zijn inzet.

Leopold VAN CAMPENHOUT, Mechelen

2. In zijn lezersbrief vertekent Leopold Verdoodt tweemaal de historische realiteit. Vooreerst schrijft hij dat na de Tweede Wereldoorlog „de meest vooraanstaande, nobelste intellectuelen” in Vlaanderen werden veroordeeld. Wellicht bedoelt hij hiermee onder meer Elias en Borms? Maar hij negeert de honderdduizenden Vlamingen voor wie de Duitse brutaliteit geen vriendenbezoek was.

In de Eerste Wereldoorlog schoten de Duitsers zowel Walen als Vlamingen overhoop of ze electrocuteerden hen. Werd de Duitse staat hiervoor in Duitsland ooit aangeklaagd? Van bevelen was er in die tijd weinig sprake: het was leven of dood.

Guy VAN HAELST, Mechelen

3. Waarom blijft de discussie maar duren? In 1940 ben ik naar Frankrijk gevlucht. Ik was blij een mondje Frans te kunnen praten. Tijdens de oorlog heb ik in mijn college en later in de hogeschool bij de jezuïeten wel gehoord dat zowel communisme als nazisme geen oplossingen brachten. Maar dat we dat met de wapens moesten bestrijden, dat schreef alleen een simpele West-Vlaamse dichter-onderpastoor.

Sommigen hebben zich laten misleiden, dat ze dat dan ook bekennen.

H. VAN DEN BORRE, Antwerpen